

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. What Will One Direction Do Next? – Capital FM [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.capitalfm.com/artists/one-direction/news/what-will-they-do-next/#yXCA0YYV0Tu6EprF.97>.
2. One Direction Performs Live on ‘GMA 40 for 40’ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://abcnews.go.com/Entertainment/expect-directions-gma-40-40-performance/story?id=35255895>.
3. One Direction 1D – FULL INTERVIEW ‘Louis Tomlinson Talks Fatherhood on GMA Good Morning America’ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=mrjueYEjTw0>.
4. The Late Late Show 5/14/2015 (One Direction) S. 1 Ep. 30 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cbs.com/shows/late-late-show/video/Zo3kXi9NBrYpmXOzARfKbQU4rnhlLhYY/the-late-late-show-5-14-2015-one-direction/>.
5. One Direction on Total Access – Full Interview) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=V1x0hzc1GTs>.
6. Made in the A.M. interview [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=oILDfDSL4g>.
7. One Direction on Wetten Dass 08.11.14) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=29ZmvMtyY8o>.
8. One Direction Backstage at KIISFM Jingle Ball (Part 1) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.dailymotion.com/video/x3gxuym_one-direction-backstage-at-kiisfm-jingle-ball-part-1_webcam.
9. One Direction: FOUR HANGOUT) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=KFL1E_MtD2Q.

Стовпак О.С.

студентка,

Науковий керівник: Куліш В.С.

кандидат філологічних наук, асистент,

Сумський державний університет

**КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ МОДУС ЗЕМНИХ СИМВОЛІВ
(НА МАТЕРІАЛІ ПОЕТИЧНИХ ОБРАЗІВ МОВЧАННЯ
АНГЛОМОВНОЇ ПЕЙЗАЖНОЇ ЛІРИКИ)**

Філігранність поетичних образів пейзажної лірики привертає увагу багатьох всесвітньовідомих літературознавців і перекладачів. У рамках лінгвістичних досліджень слід особливо відзначити роботи О.О. Потебні, який аналізував внутрішню і зовнішню структуру художнього образу, роботи В.В. Виноградова та Н.Д. Арутюнової, які розглядали когерентність та синкретичність поетичного образу, а також праці А.Д. Бєлової, Т.О. Анохіної та С.О. Швачко, які займалися безпосереднім аналізом силенціального ефекту поетичних образів мовчання англомовної пейзажної лірики.

Актуальність цієї роботи полягає у встановленні характерних рис функціонування земних символів пейзажної англомовної лірики з

урахуванням особливостей комунікативно-прагматичного модусу та розширення діапазону поняття комунікативно-значущого мовчання.

Об'єкт: земні символи поетичних образів англомовної пейзажної лірики.

Предмет: комунікативно-прагматичний модус.

Під поетичним дискурсом І. В. Бідіна розуміє «такий мовний витвір, який, по-перше, об'єктивує певний концепт, тобто ідею, що відображає авторський задум і формує цілісність тексту, по-друге, володіє прагматичним ефектом, тобто естетично впливає на адресата» [2, с. 46].

Осмислення феномену комунікативно-значущого мовчання нерозривно пов'язане з аспектом функціонування поетичних символів, зокрема земних. До земних символів англомовної пейзажної лірики відносять поняття, що описують воду і водойми, землю та флору, наприклад *earth, sea, river, lake, forest, rose, flower* і т. д.

На думку С.О. Швачко «засобами експлікації силенціального ефекту виступають монолексемні, полілексемні, різночастиномовні номінативні та комунікативні одиниці, а базовими номінаціями концепту мовчання є вербалізатори: англ. *silence, pause, stop, hesitation, stillness, quiet, human silence, nature silence*; укр. *мовчання, мовчазний, людське мовчання, тиша в природі*» [3, с. 227]. За допомогою зазначених вербалізаторів можна спостерігати процес перебігу комунікативно-значущого мовчання, що відбувається між об'єктами земних поетичних образів.

Аналіз комунікативно-прагматичного модусу спрямований як на осмислення безпосередніх учасників невербальної дії мовчання, так і на виявлення їхніх мовних інтенцій. Зокрема, Н.Д. Арутюнова [1] виділяє чотири різновиди модусів:

- 1) модус сенсорного плану, що реалізується завдяки чуттєвому сприйняттю;
- 2) модус ментального плану, що характеризується аксіологічними номінаціями, а також висловленням думок, ставлень, сумнівів;
- 3) модус емотивного плану, що виражає відношення і емоційний стан;
- 4) модус волюнтативного плану, що виявляє необхідність чи бажання.

Розглянемо приклади реалізації вищезазначених модусів в англомовній пейзажній ліриці, в якій наявні саме земні символи поетичного мовчання. У вірші «Silence of silence»: *mystic beauty /endless pleasure/ filled with eternity/ cascade like a fall/ pour its waters/ into a valley of calmness/ when listening to the silence of silence* [4], спостерігаємо модус сенсорного плану, а саме за допомогою слуху «when listening to the silence of silence». Зазначимо, що земні символи представлені *fall, waters, valley of calmness*.

У вірші «Autumn Leaves»: *golden, crisp leaves falling softly from almost bare trees,/ lifting and falling in a hushed gentle breeze,/slowly dropping to the soft cushioned ground,/whispering and rustling a soothing sound* [5] також наявний модус сенсорного плану, що реалізується в поєднання слухового, зорового та тактильного чуттєвого сприйняття. *Leaves* та *ground* є провідними земними символами в зазначеному уривку.

Окрім того у вірші «The Soul Print»: *sitting in peaceful places/ upon Nature's natural faces/ silent sounds of the River's rushing/the Wind with the Trees harmoniously brushing* [6]. Слід зауважити, що земні символи *nature, river, trees* у цьому прикладі подано з великої літери, що підкреслює персоніфікованість і метафоричність цих символів. Використання прикметника *peaceful* в контексті комунікативної ситуації свідчить про апелювання саме до модусу емотивного плану, який виражає почуття спокою, тиші і гармонії.

Реалізація модусу волюнтативного плану відбувається у вірші «Silence»: *There is a silence where no sound may be/ in the cold grave—under the deep, deep sea,/ or in wide desert where no life is found,/ which hath been mute, and still must sleep profound* [7]. Слова *still must sleep profound* у цьому вірші виражають певну необхідність і навіть змушеність до стану спокою через певні сезонні умови. Земні символи представлені інтенсифікованими словосполученнями *deep, deep sea* та *wide desert*, що надають об'ємності художньому простору.

Отже, вибір комунікативно-прагматичного модусу корелює з встановленням певної ситуативної моделі, яка створює оптимальний простір для комунікації. Модус сенсорного сприйняття домінує в англійській пейзажній ліриці, адже досягнення багатовекторного сприйняття читачем художньої дійсності неможливе без образної активізації його зорових, слухових, смакових і тактильних рецепторів. Модус емотивного плану також представлений різноманітними вербалізаторами з метою посилення емоційного та естетичного ефекту. Модус волюнтативного плану тісно пов'язаний з модусом емотивного плану, адже необхідність і волевиявлення зазвичай супроводжуються вираженням емоцій. Модус ментального плану менш характерний для земних символів.

Список використаних джерел:

1. Арутюнова Н. Д. Типы языковых значений: Оценка. Событие. Факт / Н.Д. Арутюнова. – М.: Наука, 1988. – 341 с.
2. Быдина И.В. Исследование поэтического текста в когнитивно-коммуникативном аспекте / И.В. Быдина // Известия Волгоградского гос. пед. ун-та. Сер.: Филологические науки. – № 3 (12). – 2005. – С. 45-53.
3. Швачко, С.О. Мовчання як силенціальний ефект [Текст] / С.О. Швачко // Наукові записки. Серія: Філологія (мовознавство). Збірник наукових праць / гол. ред. Н.Л. Іваницька. – Вінниця: ВДПУ, 2012. – Вип.15. – 263 с. – С. 225-230.
4. Fasika Ayalew Silence of Silence / Ayalew Fasika // Electronic resource: <http://www.poemhunter.com/poem/silence-of-silence/>
5. Edel T. Copeland Autumn Leaves / Copeland Edel T. // Electronic resource <http://www.familyfriendpoems.com/poem/autumn-leaves-5>
6. Scott McIntire The Soul Print / McIntire Scott // Electronic resource: <http://www.familyfriendpoems.com/poem/the-soul-print>
7. Thomas Hood Silence / Hood Thomas // Electronic resource: <https://www.poetryfoundation.org/poems-and-poets/poems/detail/52339>